

Helsingissä 18.1.2019

HE 203/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilastiedustelusta

HE 202/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

HE 199/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tiedustelutoiminnan valvonnasta

Eduskunnan hallintovaliokunnalle ja puolustusvaliokunnalle:

Toimittajayhdistysten lausunto tiedustelulakiesityksistä

Oikeustoimittajat ry, Poliitikan Toimittajat ry, Taloustoimittajat ry ja Tutkivan Journalismin yhdistys esittävät huolensa ja lausuntonsa esitetyistä lähdesuojan heikennyksistä.

Yhdistykset yhtyvät Suomen Journalistiliiton 12.4.2018 päivättyyn lausuntoon.

Lakiesitykset heikentäisivät lähdesuojaa merkittävästi.

Lähdesuoja on demokratian ja korruptoitumattoman yhteiskunnan toimintaedellytys, koska se mahdollistaa yhteiskunnallisen vallankäytön valvonnan.

1. Yhdistysten mielestä tiedustelulle pitää aina säätää velvollisuus kertoa loukkauksen kohteelle eli viestinnän osapuolille, jos viestejä on avattu virheellisesti tai niiden tunnistetietoja on hankittu.

2. Toimittajien, lääkäreiden tai pappien työ ei ole sidottu tiettyyn paikkaan, esimerkiksi työpaikalle tai kotiin. Lähdesuojan alaisen tiedon pitää olla suojattua paikasta riippumatta. Esimerkiksi yksityisessä sähköpostista lähetettyjä viestejä pitää kohdella samoin kuin työsähköpostista lähetettyjä. Myös lähdesuojan alaista aineistoa sisältävää kirjettä tulisi voida suojata viestin ollessa matkalla.

3. Yhdistysten mielestä Supolle ja sotilastiedustelulle pitää säätää kielto kohdistaa tiedustelua toimittajien lähdesuojan alaiseen tiedonhankintaan myös ulkomailla. Suomalaisten perusoikeuksien heikennyksiin ulkomailla on kiinnittänyt huomiota lausunnossaan perustuslakivaliokunnalle oikeusasiamies Petri Jääskeläinen.

Tiedustelulakeja säädettäessä ei täysin voi ennakoida, missä tilanteissa lähdesuojan alaista tietoa voisi päätyä tiedustelun käsiin. **Siksi korostamme, että tulkinnallisissa tilanteissa olisi selkeä ohje: tietoja tulee tulkita lähdesuojan kautta.** Tiedustelun käytännön toteutuksessa poliisin ja puolustusvoimien tiedustelijoiden pitää tuntea ja tunnustaa lähdesuoja.

JARKKO SIPILÄ
puheenjohtaja
Oikeustoimittajat ry

MARIA STENROOS
puheenjohtaja
Poliitikantoimittajat ry

JARNO HARTIKAINEN
puheenjohtaja
Taloustoimittajat ry

TIINA LUNDELL
puheenjohtaja
Tutkivan journalismin yhdistys